

W DROGĘ Z PRZYCZEPĄ

Wakacje to czas, gdy szczególnie często do naszych samochodów dopinamy przyczepy. Warto pamiętać o ważnych zasadach.

6

NA URLOP POD WŁASNYM DACHEM

Na przestrzeni ostatnich kilku lat można zauważyć wzrost wynajmów bądź zakupów kamperów.

7

WAKACYJNY PORADNIK DLA DZIECI I RODZICÓW

O tym warto pamiętać

8

BEZPIECZNA *WORD* JAZDA

KATOWICE

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK O RUCHU DROGOWYM

NR 26 | LIPIEC/SIERPIEŃ 2022

MARSZAŁKOWSKI PROGRAM POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA NA DROGACH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

PRZEJŚCIA DLA PIESZYCH BĘDĄ BEZPIECZNIJSZE

- Gratuluję wszystkim gminom, które przystąpiły do programu poprawy bezpieczeństwa na drogach województwa śląskiego. Uważam że to bardzo dobra inwestycja, na którą nigdy nie powinno zabraknąć funduszy – podkreśla Jakub Chełstowski, marszałek województwa śląskiego. - Cieszę się, że Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego środki, które zarabiają na egzaminach, przeznaczają na inwestycje służące bezpieczeństwu pieszych. Wypełniają w ten sposób swoje ustawowe obowiązki wynikające z ustawy prawo o ruchu drogowym. Tworzy się dobra praktyka, którą będziemy kontynuować w następnych latach, ogłaszając kolejne nabory, by sukcesywnie poprawiać bezpieczeństwo na drogach. Będzie to także finansowa nagroda dla samorządowców najbardziej zaangażowanych w zadania z tego zakresu. Sosnowiec, Pszczyna i Ogrodzieniec są dziś liderami programu. Warto pokazywać te przykłady, by zachęcić innych do udziału. Harmonijna współpraca WORD-ów, samorządów i policji zaczyna przynosić plon w postaci poprawy bezpieczeństwa w obszarze przejść dla pieszych. Jako przewodniczący Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Katowicach jestem dumny, że udało się w tej kadencji przygotować program, który będzie realizowany przez lata – dodaje.

SZCZEGÓŁY
NA STR.
4-5

- Sosnowiec za cel stawia sobie bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego - mówi Arkadiusz Chęciński, prezydent Sosnowca. - Piesi są w najgorszej sytuacji, ponieważ nic ich nie chroni. Dlatego naszym obowiązkiem jest dbanie o to, by byli bezpieczni. Dziękuję komendantowi policji w Sosnowcu za to, że po ogłoszeniu konkursu bardzo szybko dostaliśmy opisy miejsc stwarzających zagrożenie, dzięki czemu nasze projekty były dobrze

przygotowane. Te 900 tysięcy złotych, które wydamy na modernizację najbardziej niebezpiecznych miejsc, to początek naszej drogi - dodaje. - Chcę serdecznie podziękować za taki projekt. Cieszymy się z takiej inicjatywy, bo akurat jesteśmy w trakcie modernizacji dróg i przy okazji jednego zadania możemy zrealizować kolejne. Oczywiście przejścia będą oświetlana ekoogicznie przez fotowoltaikę Gminę Ogrodzieniec odwiedza

rocznie około pół miliona turystów. Poprawa bezpieczeństwa naszych gości i przyjmujących ich mieszkańców jest szczególnie istotna. Dziękuję za taką inicjatywę i prosimy o więcej – uśmiecha się Anna Pilarczyk-Sprycha, burmistrz Ogrodzienca. Dariusz Skroboł, burmistrz Pszczyny, przyznaje, że dla jego miasta to wyjątkowy moment. - W Pszczynie krzyżuje się wiele dróg wojewódzkich. Przyjeżdża do nas rocznie prawie milion

turystów. Szybkość programu, szybkość oceny wniosków i przydzielone w ciągu kilku tygodni dofinansowanie to coś, co nie zdarzyło się przez wiele lat. Nasze dziesięć wniosków oznacza, że teraz bezpieczeństwo będzie w dużym stopniu poprawione. Modernizowane przejścia to miejsca, co do których mieszkańcy wielokrotnie sygnalizowali, że stwarzają zagrożenie – podsumowuje burmistrz Dariusz Skroboł. /wd/

INWESTUJEMY W BEZPIECZEŃSTWO NA PRZEJŚCIACH DLA PIESZYCH

ROZMOWA Z JANUSZEM FREITAGIEM, DYREKTOREM WOJEWÓDZKIEGO OŚRODKA RUCHU DROGOWEGO W KATOWICACH

Marszałkowski Program Poprawy Bezpieczeństwa na Droгах Województwa Śląskiego dotyczy przejść dla pieszych. Skąd taki pomysł?

Na podstawie danych z Komendy Wojewódzkiej Policji, w województwie śląskim w 2021 roku doszło do 533 zdarzeń drogowych. Rannych zostało 291 osób i niestety aż 12 osób zmarło. Dlatego z inicjatywy przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Katowicach – marszałka województwa śląskiego Jakuba Chełstowskiego, został opracowany wspomniany Program. Za jego pomocą chcemy poprawić bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu drogowego na drogach gminnych, powiatowych, miast na prawach powiatu i wojewódzkich. Dodatkowo, jako dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Katowicach, realizuję statutowe zadania, w których poza egzaminowaniem i szkoleniem znajdują się także szeroko pojęte działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa.

Jakie środki zostały przeznaczone na ten cel?
Łącznie WORD-y w Katowicach, Bielsku-Białej i Częstochowie przekazały 3 miliony złotych na dofinansowanie zadań. WORD Katowice przekazał najwięcej środków – 1,4 miliona złotych. Wysokość dofinansowania

wynosiła do 50 procent kwalifikowanych kosztów realizacji zadania, ale nie więcej niż 50 tysięcy złotych.

Ile wniosków wpłynęło do WORD-u w Katowicach i ile przejść dla pieszych zostanie objętych dofinansowaniem?

Wpłynęły do nas 73 wnioski. 72 zostały ocenione pozytywnie. Niestety, jeden wniosek ze względu na błędy formalne został odrzucony. W sumie, w ramach naszej puli 1,4 miliona złotych, dofinansowaniem zostały objęte 64 wnioski. Jako że jeden wniosek dotyczył jednego przejścia dla pieszych, to poprawimy bezpieczeństwo na 64 przejściach dla pieszych w 16 gminach i 5 powiatach.

A co się stało z pozostałymi 8 wnioskami?

Dofinansując 64 wnioski, wyczerpaliśmy pulę pieniędzy, dlatego te wnioski zostały umieszczone na liście rezerwowej.

Jakie prace będą wykonywane w ramach dofinansowanych wniosków?

Realizowane będą przebudowy przejść dla pieszych wraz z budową bądź modernizacją oświetlenia w obrębie przejść dla pieszych, budowy nowych przejść dla pieszych oraz modernizacje istniejących przejść dla pieszych.

w obszarze wnioskowanego przejścia dla pieszych z udziałem pieszych. Kolejnym była lokalizacja przejścia dla pieszych umiejscowionego w obrębie instytucji, ośrodków i innych obiektów, gdzie obserwowana jest duża liczba dzieci i seniorów. Ostatnim kryterium było merytoryczne uzasadnienie wniosku dotyczące potrzeby realizacji zadania, pozytywna opinia policji i pozytywna opinia zarządu drogi w przypadku, gdy nie jest on wnioskującym.

To nie pierwsza taka inwestycja katowickiego WORD-u. Zamierza Pan kontynuować tego typu działania?

Tak, w ubiegłym roku pilotażowo wsparliśmy finansowo zadania dotyczące tylko doświetlenia przejść dla pieszych. W tym projekcie, mając na uwadze wyciągnięte wnioski oraz opinie, rozszerzyliśmy zakres dofinansowania. Chcemy kontynuować takie projekty, ponieważ bezpieczeństwo niechronionych użytkowników dróg to jeden z priorytetów nie tylko naszego programu, ale również Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. To wszystko wynika z analiz policji i ekspertów z dziedziny bezpieczeństwa ruchu drogowego, ujętych w Narodowym Programie Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2021-2030. /wd/

Według jakich kryteriów oceniano wnioski?

Ocenialiśmy wnioski na podstawie czterech kryteriów. Pierwszym była statystyka zawierająca dane o liczbie zdarzeń drogowych (sumy wypadków i kolizji) w obszarze wnioskowanego przejścia dla pieszych. Drugie kryterium to statystyka zawierająca dane o liczbie osób zabitych lub rannych w wyniku zdarzeń drogowych

Ta trzynastka nie była pechowa

W piątek 13 maja mogliście nas spotkać podczas Festynu Szkolnego w Szkole Podstawowej nr 3 w Łędzinach. Największym zainteresowaniem cieszył się nasz symulator dachowania, a dzieci bardzo chętnie brały udział w rowerowym torze przeszkód.

Dorośli i młodzież z zaangażowaniem słuchali naszych prelekcji dotyczących bezpiecznych zachowań na drodze oraz działania pasów bezpieczeństwa. Uczestnicy festynu otrzymali także małe podarunki, wśród których były m.in. odbłaski oraz egzemplarz naszej gazety Bezpieczna Jazda. /wd/

Motoryzacyjna rywalizacja

W Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Żarnowcu odbył się 21 maja XXIV Wojewódzki Finał Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego, w którym uczestniczyło 5 drużyn.

Celem Turnieju jest popularyzowanie wśród młodzieży szkolnej znajomości przepisów ruchu drogowego i wiedzy motoryzacyjnej, propagowanie kulturalnego i bezpiecznego zachowania się w ruchu drogowym, popularyzacja wiedzy z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz przygotowanie do uczestnictwa w uprawianiu sportów motorowych.

Zawodnicy m.in. rozwiązywali testy z przepisów ruchu drogowego, musieli wykryć usterki w skuterze, motocyklu oraz samochodzie osobowym. Ważnym elementem była

sprawnościowo-szybkościowa jazda skuterem oraz samochodem osobowym w teście Stewarda. Trwająca kilka godzin rywalizacja okazała się bardzo zacięta i wyrównana. Najlepszą drużyną okazał się Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Żarnowcu. Indywidualnie zwyciężył Krystian Omyła z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Żarnowcu. /wd/

ROZMOWA Z NADINSPEKTOREM ROMANEM RABSZTYNEM,
KOMENDANTEM WOJEWÓDZKIM POLICJI W KATOWICACH

CZASEM WYSTARCZY NIEWIELE, BY URATOWAĆ CZYJEŚ ŻYCIE

Jakie są najczęstsze grzechy popełniane przez kierowców i pieszych w rejonie przejść?

W przypadku pieszych jest to najczęściej wtargnięcie bezpośrednio przed nadjeżdżającym pojazdem z absolutnym przekonaniem, że przecież na przejściu dla pieszych to ja mam pierwszeństwo. Do tego dochodzi korzystanie z telefonów, smartfonów czy innych tego typu urządzeń. Jednocześnie mamy do czynienia z użytkownikami hulajnóg czy rowerów, którzy zgodnie z przepisami nie powinni przejeżdżać przez przejście dla pieszych, a czynią to. To również powoduje zdarzenia drogowe.

Jeśli chodzi o zmotoryzowanych uczestników ruchu drogowego, najczęstsze błędy to nadmierna prędkość i brak uwagi. To czasem również wynika z obsługiwanego podczas jazdy telefonów czy innych urządzeń, co odwraca uwagę kierowcy od tego, co się dzieje przed nim na drodze. Czasem właśnie tego ułamka sekundy zabraknie do skutecznego reakcji i dochodzi do zderzenia z pieszym.

Ubiegłoroczna zmiana przepisów ruchu drogowego miała na celu zwiększenie bezpieczeństwa pieszych. Jak przełożyła się na to, co obserwujemy obecnie na drogach?

Zmiana przepisów prawa o ruchu drogowym, w sposób tożsamy z regulacjami europejskimi, wprowadziła pierwszeństwo pieszych przed nadjeżdżającym pojazdem już w momencie wchodzenia na przejście. To rozwiązanie, co do którego jestem pewien, że w perspektywie czasu da pożądane efekty. Można natomiast powiedzieć, że w tej chwili jesteśmy, jak nazywają to znawcy teorii zarządzania, w momencie przesilenia.

Obserwujemy sporo zdarzeń w obrębie oznakowanych przejść dla pieszych, których sprawcami są sami piesi, ponieważ dokonują wtargnięcia na przejście w przekonaniu o swoim bezwzględnie pierwszeństwie i nie uwzględniając tego, że nie da się pojazdowi, nawet jadącego z dopuszczalną w danym miejscu prędkością 40 czy 50 kilometrów na godzinę zatrzymać w miejscu.

Jestem jednak przekonany, że ta zmiana była prawidłowa i uważam, że po krótkim czasie, kiedy jedni i drudzy uczestnicy ruchu drogowego się przyzwyczają do tego, to da to pożądany efekt. Przede wszystkim spowoduje wolniejszą jazdę pojazdów w mieście, jak i większą uwagę pieszych.

Jak oceniłby Pan poziom bezpieczeństwa na śląskich drogach?

Jeśli chodzi o stan bezpieczeństwa na śląskich drogach, oceniam go bardzo dobrze. Duży nacisk kładziemy na służbę ruchu drogowego, wyposażenie policjantów, odpowiedni

dobór kadr i liczę, że to przynosi efekty w postaci systematycznej poprawy stanu bezpieczeństwa na śląskich drogach, przy założeniu, że aut przybywa w sposób lawinowy.

W ocenach musimy uwzględnić okres pandemii. Wtedy mieliśmy dużo mniejsze natężenie ruchu zarówno aut, jak i pieszych, ponieważ sporo ludzi pracowało zdalnie. Rok 2022 to tak naprawdę wychodzenie z pandemii i lawinowe pojawianie się większej liczby osób w przestrzeniach publicznych. Powinniśmy więc porównywać dane z większej perspektywy czasowej. I my właśnie porównujemy dane na przestrzeni ostatnich 5, 7 czy 10 lat. Patrząc z takiej perspektywy, mamy spadek zagrożeń i to we wszystkich kategoriach. Mamy mniej wypadków, mniej zabitych, mniej rannych.

W tym roku mamy również lawinowo mniej odnotowanych kolizji drogowych. Przyczynę tego zjawiska upatrujemy w zmianie taryfikatora mandatów karnych. Mandat za kolizję drogową bardzo gwałtownie wzrósł, w związku z czym chęć zgłaszania nam kolizji ewidentnie spadła. W tej chwili najniższy mandat za spowodowanie popularnej stłuczki to 1020 zł. 1000 zł to opłata podstawowa. Druga część to mandat, jaką przewiduje taryfikator za dane naruszenie przepisów, które doprowadziło do zdarzenia. Nieudzielenie pierwszeństwa to już 500 zł. Jesteśmy przekonani, że to spowodowało, że w wielu przypadkach drobne stłuczki są załatwiane między sobą przez samych kierujących, co zresztą jest zgodne z prawem. Przepisy nie wymagają każdorazowego wzywania policji na miejsce kolizji.

Rok 2021 był w pewnym sensie historyczny, ponieważ w marcu na śląskich drogach w całym województwie zginęły cztery osoby. Analizując wstecz, od momentu kiedy w ogóle zaczęto gromadzić takie dane, coś takiego nigdy wcześniej się nie wydarzyło. Średnia miesięczna liczba ofiar śmiertelnych na śląskich drogach to między 20 a 30 osób. Nikt nie potrafi wytłumaczyć, dlaczego w marcu tak się stało, ale bardzo dobrze, że z taką sytuacją mieliśmy do czynienia.

Jak postrzega Pan marszałkowski program poprawy bezpieczeństwa na drogach?

Ten program to pewien przełom. Marszałek województwa śląskiego jest jednocześnie przewodniczącym Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Wielokrotnie rozmawialiśmy o tym, co wpływa na poziom bezpieczeństwa ruchu i wielokrotnie pojawiały się informacje, że mamy kłopot z przejściami dla pieszych. Na Śląsku jest ich bardzo dużo, a stan części z nich pozostawia wiele do życzenia pod względem jakości

wykonania, oznakowania czy zastosowanych rozwiązań technicznych. Marszałek zainicjował więc program polegający na tym, że z pieniędzy wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego wyasygnowane zostaną środki, z których będą mogli skorzystać zarządcy dróg.

Ten program to świetna inicjatywa i strzał w dziesiątkę. W pierwszej edycji wpłynęło około 130 wniosków, ponad 120 z nich uzyskało dofinansowanie. Termin na realizację projektów to koniec tego roku, więc efekty programu zobaczymy w stosunkowo krótkim czasie.

Warto zwrócić uwagę, że kilka przejść dla pieszych zostało zmodernizowanych w ramach pilotażu programu. My dokładnie analizujemy, co się na tych przejściach działo przed i co się dzieje po wykonaniu modernizacji. Okazuje się, że przejścia, które były uznawane za mocno niebezpieczne, teraz stały się praktycznie bezzdarzeniowe. Wystarczyło dobrze oznakować, doświetlić czy dokonać wypiętrzenia poziomu przejścia dla pieszych w stosunku do płaszczyzny jedni. To powoduje, że kierowcy jeżdżą zdecydowanie wolniej, a piesi są lepiej widoczni.

Te ponad 120 zmodernizowanych przejść oznacza zatem realną poprawę bezpieczeństwa, a wiem, że jest już zielone światło pana marszałka na kontynuację tych działań. Trzymam więc kciuki, żeby się udało, a ze strony policji deklaruję pełne wsparcie dla tego projektu. Chętnie pomożemy samorządom w wytypowaniu najbardziej niebez-

piecznych przejść dla pieszych. Apeluję do samorządów, by aplikowały do tego programu. Warto w to wejść, bo można dzięki temu uratować czyjeś życie.

Jakie są największe braki śląskich przejść dla pieszych, jeśli chodzi o infrastrukturę?

Zdecydowanie największy problem to kwestia nieprawidłowego oświetlenia. Numer dwa to kwestia właściwego oznakowania. Numer trzy to elementy infrastruktury technicznej. To nie są jakieś spektakularne inwestycje wymagające niebagatelnych nakładów. Często koszt modernizacji przejścia kończy się na kwocie kilkunastu tysięcy złotych i to czyni to przejście bezpiecznym.

Jakie inne działania można podejmować, by jeszcze bardziej poprawić stan bezpieczeństwa na przejściach?

Najsukuteczniejsza jest bez wątpienia profilaktyka. Na Śląsku robimy sporo w tym zakresie. Jako jedyni w kraju zbudowaliśmy tę profilaktykę w sposób systemowy. Powołaliśmy bowiem do życia Centrum Profilaktyki Społecznej. Okazywało się bowiem, że w różnych zakątkach województwa wykonywana była taka sama praca. Przykładowo, w jednym mieście policjanci tworzyli program profilaktyczny z myślą o rowerzystach, nie wiedząc o tym, że w innym taki program funkcjonuje już z powodzeniem od lat, jest znakomicie oprzyrządowany. Postanowiliśmy więc zebrać na poziomie komendy wojewódzkiej wszystkie materiały, jakimi dysponują jednostki na Śląsku, zapewnić im odpowiedni poziom uniwersalności, a następnie udostępnić potrzebującym. Obecnie dysponujemy bazą gotowych materiałów obejmujących niezwykle szeroki zakres profilaktyki. Duża część z nich dotyczy właśnie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Niezwykle ważnym tematem jest edukacja. Mam na myśli przede wszystkim zajęcia na odpowiednim poziomie w przedszkolach oraz szkołach podstawowych. Jako policjanci bardzo chętnie włączamy się w te działania, wspieramy pedagogów szkolnych, dyrektorów szkół. W efekcie obserwujemy często sytuacje, gdy dziecko, które zdało egzamin kartę rowerową, ma większą wiedzę na temat ruchu drogowego niż dorosły, który nie ma prawa jazdy.

Wychowanie komunikacyjne to absolutnie ważny kierunek, który procentuje, bo w ten sposób wychowujemy bardziej świadomych uczestników ruchu drogowego.

Absolutnie nieodczyna jest przy tym działalność mediów, które z jednej strony propagują pozytywne zachowania, z drugiej pokazują, jakie konsekwencje może przynosić niewłaściwe zachowanie na drodze. /wd/

BENEFICJENCI MARSZAŁKOWSKIEGO PROGRAMU POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA NA DROGACH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Gmina	Lokalizacja	Kwota dofinansowania
Gmina Żory	Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych na Alei Zjednoczonej Europy w Żorach budowa przejścia dla pieszych wraz z wyspą azylu	50000,00
Gmina Łęczyny	Przebudowa przejścia dla pieszych skrzyżowanie ul. Hołdunowskiej i Gajowej, zabudowa kostki integracyjnej i wykonanie wertykalnego oświetlenia	19750,00
Miasto Pszów	Zaprojektowanie oraz montaż oświetlenia przejścia dla pieszych na drodze woj. 933 w Pszowie przy poczcie Polskiej	17229,50
	Zaprojektowanie oraz montaż oświetlenia przejścia dla pieszych na drodze woj. 933 w Pszowie w rejonie placu Walczyka i skrzyżowania z ul. Traugutta	18606,00
Gmina Krupski Młyn	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w ciągu ul. Zawadzkiego w Krupskim Młynie, uporządkowanie oznakowania poziomego i pionowego, montaż lusterek drogowych i progów zwalniających	21252,96
Miasto Zabrze	Oświetlenie przejścia dla pieszych ul. 3-go Maja 100 w Zabrzu	15744,00
Gmina Pszczyna	Budowa 2 słupów aluminiowych o wysokości 6m po przeciwnej stronie drogi. Zabudowa opraw LED wraz z przyciskami sygnalizacyjnymi Pszczyna ul. Katowicka ob. Cmentarza ewangel.	11100,00
	Budowa 2 słupów aluminiowych o wysokości 6m po przeciwnej stronie drogi. Zabudowa opraw LED wraz z przyciskami sygnalizacyjnymi Pszczyna ul. Katowicka ob. Cmentarza Wszystkich Św.	11100,00
Gmina Ogrodzieniec	Utworzenie nowoczesnego oświetlenia przy przejściu dla pieszych przy ul. Plac Wolności nr działki 4187	16000,00
	Utworzenie nowoczesnego oświetlenia przy przejściu dla pieszych przy ul. Plac Wolności nr działki 4298	16000,00
	Utworzenie nowoczesnego oświetlenia przy przejściu dla pieszych przy ul. Mostowej nr działki 4187	16000,00
	Utworzenie nowoczesnego oświetlenia przy przejściu dla pieszych przy ul. Kopernika nr działki 1499	16000,00
Gmina Pszczyna	Budowa 2 słupów aluminiowych o wysokości 6m po przeciwnej stronie drogi. Zabudowa opraw LED wraz z przyciskami sygnalizacyjnymi Pszczyna ul. Katowicka ob. Muzeum	11100,00
Miasto Jastrzębie- Zdrój	Doświetlenie przejścia dla pieszych przy ul. Jana Pawła II w rejonie Netto- Figlolandia, roboty ziemne, nowe linie kablowe ziemne, posadowienie nowych słupów, montaż oświetlenia	9000,00
Gmina Sosnowiec	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Będzińskiej przy przystankach autobusowych przy Wydziale Nauk o Ziemi UŚ	38159,96
Gmina Łęczyny	Przebudowa przejścia dla pieszych w ciągu ul. Hołdunowskiej w rejonie Szkoły Podstawowej nr 2	19750,00
Miasto Zabrze	Oświetlenie przejścia dla pieszych ul. Wolności 325 w Zabrzu	15006,00
Gmina Sosnowiec	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w al. Mireckiego przy skrzyżowaniu z ul. Moniuszki	25109,50
	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w al. Mireckiego przy skrzyżowaniu z ul. Wiązową i ul. Sedlaka	22182,10
Miasto Jastrzębie- Zdrój	Doświetlenie przejścia dla pieszych przy ul. 11-go Listopada w rejonie ZS nr 9, roboty ziemne, nowe linie kablowe ziemne, posadowienie nowych słupów, montaż oświetlenia	10444,87
	Doświetlenie przejścia dla pieszych przy skrzyżowaniu ul. Północnej z ul. Katowicką (przejście przy ul. Katowickiej, roboty ziemne, nowe linie kablowe ziemne, posadowienie nowych słupów, montaż oświetlenia	8911,48
Gmina Sosnowiec	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Wojska Polskiego- na wysokości cmentarza Niwka między ul. Śliwki i Gwarków	29070,10
	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Jagiellońskiej w rejonie ZS Elektrycznych i Informatycznych	22182,10
Powiat pszczyński	Doświetlenie przejścia dla pieszych, montaż aktywnego oznakowania pionowego oraz poziomego grubowarstwowego Pawłowice skrzyżowanie Wodzisławskiej z Mickiewicza	50000,00
Powiat raciborski	Przebudowa chodników oraz ciągu pieszego, lokalizacja przejścia dla pieszych Racibórz skrzyżowanie Handlowej, Brzeskiej i Wiatrakowej	9000,00
Powiat mikołowski	Poprawa bezpieczeństwa wraz z uspokojeniem ruchu na przejściu dla pieszych w ciągu ul. Żwirki i Wigury w rejonie przedszkola w Mikołowie	29679,96
Gmina Zawiercie	Oświetlenie przejścia dla pieszych skrzyżowanie ul. Oświatowej z Borową	7694,43
Miasto Rybnik	Doświetlenie przejścia dla pieszych w ciągu ul. Morcinka przy ZSP 2 w Rybniku	10962,50
	Doświetlenie przejścia dla pieszych w ciągu ul. Rymera w rejonie ZSP 5 w Rybniku	12278,01
Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach	Wykonanie przejścia dla pieszych - wyniesienie skrzyżowania ul. Przyszłości z Pogodną w Gliwicach	50000,00
Miasto Pszów	Zaprojektowanie oraz montaż oświetlenia przejścia dla pieszych na drodze woj. 933 w Pszowie w rejonie rynku	17261,00
Miasto Zabrze	Oświetlenie przejścia dla pieszych ul. Budowlana 82 w Zabrzu	13899,00

Gmina	Lokalizacja	Kwota dofinansowania
Powiat Bieruńsko-Lędziński	Przebudowa przejścia dla pieszych na drodze powiatowej 4137S ul. Jagiełły w Bieruniu, wykonanie systemu LED i systemu fakturwoych oznaczeń nawierzchni dla osób z niepełnosprawnościami wzrokowymi	30000,00
Gmina Lędziny	Przebudowa przejścia dla pieszych w ciągu ul. Lędzińskiej w rejonie skrzyżowania z ul. Lompy	50000,00
Gmina Orzesze	Budowa oświetlenia dedykowanego przejścia dla pieszych w ciągu ul. Uczniowskiej w Orzesze Gardawicach	15000,00
Gmina Sosnowiec	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w al. Mireckiego przy skrzyżowaniu z ul. Odrodzenia	25109,50
	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Wojska Polskiego przy skrzyżowaniu z ul. Śliwki	29070,10
	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w al. Mireckiego przy wjeździe do Kaufland	25109,50
	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Niepodległości przy SP nr 1	22182,10
	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Dmowskiego przed wjazdem do Lidl	22182,10
	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Armii Krajowej na Parku im. J. Kuronia	22182,10
Gmina Sosnowiec	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Moniuszki przy skrzyżowaniu z ul. Grabową	22182,10
	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Kościelnej w rejonie skrzyżowania z ul. Jagiellońską	22182,10
	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Głównej w rejonie Miejskiego Domu Kultury Kazimierz w Sosnowcu	22182,10
Miasto Jastrzębie-Zdrój	Doświetlenie przejścia dla pieszych przy skrzyżowaniu ul. Północnej z ul. Katowicką(przejście przy ul. Północnej, roboty ziemne, nowe linie kablowe ziemne, posadowienie nowych słupów, montaż oświetlenia	10434,25
Gmina Pszczyna	Budowa 2 słupów aluminiowych o wysokości 6m po przeciwnej stronie drogi. Zabudowa opraw LED wraz z przyciskami sygnalizacyjnymi Pszczyna ul. Bieruńska przy DK1	11100,00
Gmina Imielin	Zaprojektowanie oraz montaż oświetlenia przejścia dla pieszych ul. Brata Alberta w Imielinie skrzyżowanie Skargi	25000,00
Gmina Pszczyna	Budowa 2 słupów aluminiowych o wysokości 6m po przeciwnej stronie drogi. Zabudowa opraw LED wraz z przyciskami sygnalizacyjnymi Łąka ul. Turystyczna	11100,00
	Budowa 2 słupów aluminiowych o wysokości 6m po przeciwnej stronie drogi. Zabudowa opraw LED wraz z przyciskami sygnalizacyjnymi Jankowice ul. Żubrów ob.. Zajazdu Grand	11100,00
Gmina Poręba	Oznakowanie przejścia dla pieszych oraz wykonanie nowej nawierzchni chodnika i obniżenie krawężnika przy ul. Zakładowej w Porębie (inteligentny system identyfikacji pieszego)	26582,00
Gmina Pszczyna	Budowa 2 słupów aluminiowych o wysokości 6m po przeciwnej stronie drogi. Zabudowa opraw LED wraz z przyciskami sygnalizacyjnymi Łąka skrzyżowanie ul. Turystyczna i Grottgera	11100,00
	Budowa 2 słupów aluminiowych o wysokości 6m po przeciwnej stronie drogi. Zabudowa opraw LED wraz z przyciskami sygnalizacyjnymi Ćwiklice ul. Męczenników Oświęcimskich ob.. Szkoły	11100,00
	Budowa 2 słupów aluminiowych o wysokości 6m po przeciwnej stronie drogi. Zabudowa opraw LED wraz z przyciskami sygnalizacyjnymi Pszczyna ul. Dworcowa ob. Hotelu	11100,00
	Budowa 2 słupów aluminiowych o wysokości 6m po przeciwnej stronie drogi. Zabudowa opraw LED wraz z przyciskami sygnalizacyjnymi Brzeźce ul. Ofiar Faszyzmu	11100,00
Gmina Zawiercie	Doświetlenie przejścia dla pieszych ul. Stary Rynek w rej. Ronda ul. Piłsudskiego 1 i 11 Listopada	12235,81
Powiat pszczyński	Doświetlenie przejścia dla pieszych, montaż aktywnego oznakowania pionowego oraz poziomego grubowarstwowego Pawłowice skrzyżowanie Wodzisławskiej z Proszą	26750,00
Gmina Bytom	Przebudowa przejścia dla pieszych przy ul. Konstytucji w rejonie ul. Worpie wraz z doświetleniem	18220,64
Gmina Miasta Tychy	Budowa oświetlenia wertykalnego na przejściach dla pieszych na ul. Darwina w Tychach	25205,72
Gmina Bytom	Przebudowa przejścia dla pieszych przy ul. Powstańców Śląskich wraz z doświetleniem, na dojeździe do krawędzi jezdni zostanie zastosowany system fakturwoych oznaczeń nawierzchni chodnika	23021,35
Gmina Ogrodzieniec	Utworzenie nowoczesnego oświetlenia przy przejściu dla pieszych przy ul. Piastowskiej nr działki 7524	23021,35
Gmina Bytom	Przebudowa przejścia dla pieszych przy ul. Konstytucji w rejonie ul. Popiełuszki wraz z doświetleniem	21666,51
Gmina Sosnowiec	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Moniuszki przy skrzyżowaniu z ul. Swobodną	35712,10
Gmina Bytom	Budowa przejścia dla pieszych przy ul. Witczaka wraz z oświetleniem, w ramach zadania zostanie wybudowane również przejście dla pieszych przy ul. Witczaka w obrębie skrzyżowania z ul. Tramwajarzy	50000,00
Gmina Sosnowiec	Przebudowa przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ul. Wojska Polskiego na wysokości przystanku autobusowego Niwka Cmentarza Komunalnego	22182,10

W DROGĘ Z PRZYCZEPĄ

PAMIĘTAJ O PODSTAWOWYCH ZASADACH BEZPIECZEŃSTWA

Wakacje to czas, gdy szczególnie często do naszych samochodów dopinamy przyczepy. Warto pamiętać o ważnych zasadach, dzięki którym jazda będzie bezpieczna i nie narazi nas na mandat.

Zgodnie z definicją, przyczepa to pojazd bez silnika, przystosowany do łączenia go z innym pojazdem. Szczególnym rodzajem przyczepy jest przyczepa lekka, o dopuszczalnej masie całkowitej nie przekraczającej 750 kg i bez konieczności posiadania hamulca najazdowego. Przyczepy o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 750 kg posiadają obowiązkowo hamulec najazdowy. Do prowadzenia samochodu z przyczepą lekką wystarczy prawo jazdy kat. B, należy jednak sprawdzić w dowodzie rejestracyj-

nym samochodu, jaką przyczepę samochód może ciągnąć:

- O.1 - maksymalna masa całkowita przyczepy z hamulcem w kg
- O.2 - maksymalna masa całkowita przyczepy bez hamulca w kg

Jeżeli w dowodzie rejestracyjnym wartość masy przyczepy jest większa niż wpis w rubryce O.2, to przyczepa obligatoryjnie musi posiadać hamulec najazdowy.

Kiedy wystarczy kategoria B?

Kategoria B prawa jazdy uprawnia do kierowania pojazdem samochodowym o DMC (Dopuszczalnej Masie Całkowitej) nie przekraczającej 3,5 t wraz z przyczepą, której DMC nie przekracza masy własnej pojazdu ciągnącego oraz DMC zespołu pojazdów nie przekracza 3,5 t.

Dopuszcza się również ciągnięcie przyczepy lekkiej, czyli takiej, której DMC nie przekracza 750 kg, praktycznie bez względu na masę pojazdu ciągnącego. A zatem łączna DMC takiego zespołu pojazdów z przyczepą lekką może wynosić maksymalnie 4,25 t (ponieważ 3,5t + 750kg = 4,25t).

Kiedy potrzebny jest kod 96 do kategorii B?

Kod 96 potrzebny jest więc, jeśli ciągniemy przyczepę inną niż lekka (taką, której DMC > 750kg) i jeśli DMC samochodu wraz z przyczepą jest większe niż 3,5t ale nie przekracza 4,25t. Tutaj również spełniony musi być warunek, że rzeczywista masa całkowita przyczepy nie może przekraczać

rzeczywistej masy całkowitej samochodu.

Kiedy potrzebna jest kategoria B+E

Kategoria B+E uprawnia do kierowania pojazdem o DMC nie przekraczającej 3,5 t i ciągnięcia przyczepy o DMC również nie przekraczającej 3,5t. Rzeczywista masa całkowita przyczepy nie może przekraczać rzeczywistej masy całkowitej pojazdu ciągnącego. Oznacza to, że mając kategorię B+E, można kierować zespołem pojazdów o rzeczywistej masie całkowitej nawet do 7 t.

Podsumowując, pamiętamy o spełnieniu następujących warunków

- Masa przyczepy musi być mniejsza od masy ciągnącego ją pojazdu.
- Przyczepa powyżej 750 kilogramów musi posiadać hamulec najazdowy.
- Masa i rodzaj przyczepy musi odpowiadać warunkom technicznym zawartym w dowodzie rejestracyjnym (rubryka Q.1. oraz rubryka Q.2).
- Bezpieczeństwo i komfort jazdy zmienia się w zależności od masy przyczepy.

Jakie warunki należy spełnić, aby uzyskać wpis kod 96?

- trzeba zdać dodatkowy egzamin praktyczny w WORD
- uzyskać wpis do prawa jazdy (Wydział Komunikacji)
- zapis na egzamin w WORD nie wymaga dodatkowego szkolenia w OSK

Warunki techniczne dopuszczające pojazd do ruchu

Dopuszczalne podstawowe parametry i dane techniczne pojazdów:

1. Dopuszczalna liczba pojazdów w zespole pojazdów: 3, a zespół ciągnięty przez inny pojazd silnikowy niż ciągnik rolniczy lub pojazd wolnobieżny - 2 pojazdy
2. Dopuszczalna długość pojazdu pojedynczego - 12 m
3. Dopuszczalna długość zespołu pojazdów: dwa: pojazd i przy-

czepa - 18,75 m, pojazd samochodowy i naczepa 16,5 m. trzy: pojazdy (gdy ciągniętym jest ciągnik rolniczy lub poj. wolnobieżny) - 22 m, motocykl, motorower lub rower i przyczepa - 4 m.

Jazda zbyt ciężkim zestawem pojazdów w przypadku klasycznej kategorii B oznacza prowadzenie bez koniecznych uprawnień. A to wiąże się z mandatem sięgającym kwoty co najmniej 1500 zł. Obligatoryjny jest też zakaz prowadzenia pojazdów. /wd/

PAMIĘTAJ O E-TOLL!

- System e-TOLL jest obowiązkowy dla kierowców prowadzących pojazdy:
- samochód osobowy z przyczepą o łącznej dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu i przyczepy powyżej 3,5 tony
 - mikrobus z liczbą miejsc siedzących poniżej 9 z przyczepą o łącznej dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu i przyczepy powyżej 3,5 tony

OGRANICZENIE PRĘDKOŚCI Z PRZYCZEPĄ

- strefa zamieszkania - 20 km/h
- obszar zabudowany - 50 km/h
- obszar niezabudowany
- droga jednojezdniowa - 70 km/h
- obszar niezabudowany
- droga dwujezdniowa - 80 km/h
- droga ekspresowa - 80 km/h
- autostrada - 80 km/h

NA URLOP POD WŁASNYM DACHEM

PANDEMIA WPŁYNEŁA NA ZNACZNY WZROST ZAINTERESOWANIA KAMPERAMI

Na przestrzeni ostatnich kilku lat można zauważyć wzrost wynajmów bądź zakupów kamperów. Tego typu rozwiązanie umożliwia uzyskanie pełnej niezależności w trakcie podróżowania, a także umożliwia nocowanie w wielu miejscach.

Na rozwój popularności kamperów przede wszystkim wpłynęła pandemia. Przez dwa lata żyliśmy w kręgu licznych obostrzeń, które w pewnym stopniu przyczyniły się do zmian naszych nawyków i przyzwyczajzeń - także tych turystycznych. Ludzie uciekali przed skupiskami ludzi w hotelach oraz bardziej zaczęli doceniać ciszę i spokój.

RELAKS

Podczas gdy hotele i inne obiekty turystyczne były zamknięte, atrakcyjne okazały się wyjazdy na łono natury. W tej sytuacji kampery okazały się bardzo pomocne. Z tego typu pojazdem nie mamy problemu z transportem i noclegiem. Jak dobrze wiemy, najpiękniejsze widoki o poranku są właśnie z kampera. Bardzo trudno jest dostać pokój z widokiem na piękno przyrody, która jest zaledwie kilka metrów dalej. Kamper to wolność i niezależność. Możemy układać plan zwiedzania pod siebie, zatrzymać się w wybranym przez siebie miejscu, na ile się chce. Nie trzeba martwić się noclegiem. Nie mamy żadnych

narzuconych godzin wyjazdu. Wyjeżdżamy wtedy, kiedy mamy na to ochotę. To się nazywa podróż na naszych zasadach.

BEZPIECZEŃSTWO

Zamknięte okna i markiza

Zanim wyruszy się w podróż, należy sprawdzić czy wszystkie okna są zamknięte, a markiza zasunięta i zabezpieczona. Brak zabezpieczeń może doprowadzić do poważnego zagrożenia dla innych uczestników ruchu drogowego. Warto także skontrolować mocowanie drabinki przeznaczonej do wchodzenia na dach oraz zawór spustowy tzw. szarej wody. Warto o tym pamiętać! Te kilka czynności zajmie mało czasu, ale dzięki temu ruszy się w spokojną i bezpieczną trasę.

Chodzenie i spanie w kamperze

Prowadząc kamper, należy mieć świadomość jego wymiarów - jest wyższy, szerszy, dłuższy, oraz o wiele cięższy niż zwykły samochód osobowy. W zamian mamy dużą przestrzeń w kabinie. W trakcie wielogodzinnej jazdy chciałoby się rozprostować kości lub zdrzemnąć. Niestety, musi się mieć świadomość, że przemieszczenie się po kamperze podczas jazdy jest zabronione. Tak samo zabronione jest siedzenie na kanapie i spanie w łóżku. Podczas podróży pasażerowie muszą zająć miejsce w fotelach i zapiąć pasy.

W przeciwnym razie podczas zdarzenia czy chociażby gwałtownego hamowania można brutalnie się przekonać, jak działają prawa fizyki. Właśnie w trakcie wystąpienia gwałtownego hamowania, nawet przy niedużej prędkości, może stać się spora krzywda. Z powyższych powodów należy w kamperze korzystać tylko w czasie postoju. Nieprzebranie tego przepisu może skutkować mandatem w wysokości 100 złotych. Otrzyma go również kierowca - wraz z dodatkowymi punktami karnymi.

Przewożenie zbyt dużej liczby pasażerów

W tej dużej przestrzeni kampera zmieści się wiele osób, ale należy mieć na uwadze, że ich dopuszczalna liczba jest określona w homologacji oraz dowodzie rejestracyjnym pojazdu. Przewożenie każdej dodatkowej osoby ponad limit to 300 zł mandatu i 1 punkt karny dla kierowcy. Trzeba mieć świadomość, że przewóz na pokładzie o trzech pasażerów ponad limit będzie skutkowało odebraniem prawa jazdy na 3 miesiące.

Zwierzęta luzem w samochodzie

Zwierzęta mogą bez problemu podróżować kamperem, ale trzeba odpowiednio zadbać o ich bezpieczeństwo. Obowiązują bardzo

podobne zasady jak w przypadku ludzi. Zwierzęta nie powinny przeszkadzać kierowcy oraz poruszać się po kamperze w czasie jazdy.

Przykładowym rozwiązaniem problemu jest przewożenie zwierząt w stabilnie zamocowanej klatce. W przypadku wyjazdów za granicę warto dowiedzieć się szczegółów na temat szczepień oraz przewożenia zwierzęcia przez granice.

Niebezpieczne przedmioty

W trakcie jazdy kamperem nie wolno przewozić luźnych oraz niezabezpieczonych przedmiotów. W szczególności mowa o butelkach, puszkach, naczyniach kuchennych, opakowaniach oraz innych rzeczach, które zabieramy na wakacyjny wyjazd. Garnki powinny być na tyle ciasno umieszczone w szafkach, aby nie przemieszczały się i nie hałasowały w trakcie jazdy. Tak samo w przypadku przedmiotów ceramicznych i szklanych, czy sztućców. Warto owinąć je papierem lub folią bąbelkową, by zaoszczędzić sobie rozprasających dźwięków podczas podróży.

Można także wykorzystać zastawę w tworzywa sztuczne, która się nie tłucze. Tradycyjne sztucze można zastąpić drewnianymi, a talerze papierowymi. Dzięki temu podczas wyjazdu będziemy potrzebować mniej wody, ponie-

waż nie ma konieczności mycia naczyń po posiłku.

Nieodpowiednio ulokowany bagaż Przed wyjazdem należy sprawdzić zamocowanie bagażu, by podczas jazdy się nie przemieszczał. Gdy we wnętrzu pojazdu bagaż pozostanie niezabezpieczony, może podczas hamowania wyrządzić wiele szkód. W większości kamperów znajdują się specjalne schowki na bagaże. Jeżeli na zewnątrz przewożymy skuter lub rowery, warto podczas każdego postoju sprawdzić czy są prawidłowo zamocowane.

Kto może prowadzić kamper?

Aby prowadzić taki pojazd, nie są potrzebne żadne specjalne uprawnienia. Wystarczy prawo jazdy kategorii B. Najważniejszym parametrem w przypadku kamperów jest dopuszczalna masa całkowita (DMC). Kierowcy posiadający podstawowe uprawnienia mogą prowadzić pojazdy o DMC mniejszej lub równej 3,5 tony. Większość kamperów dostępnych w wypożyczalniach mieści się właśnie w tym limicie.

Warto wiedzieć, że ze względu na szczególny charakter takiego pojazdu, wiele wypożyczalni kamperów może wymagać odpowiedniego doświadczenia za kierownicą. Zazwyczaj trzeba posiadać prawo jazdy co najmniej rok. Jest to indywidualna kwestia każdej wypożyczalni. /wd/

WAKACYJNY PORADNIK DLA DZIECI I RODZICÓW

O TYM WARTO PAMIĘTAĆ

Porady dla rodziców

PODCZAS ZABAWY NA PODWÓRKU ORAZ SPACERÓW Z RODZICAMI:

1. Idąc razem po drodze, przestrzegajcie przepisów ruchu drogowego, zwłaszcza tych dotyczących zasad poruszania się na przejściach dla pieszych.
2. Często rozmawiajcie z dziećmi na temat ogólnych reguł bezpiecznego zachowania na drogach.
3. Dzieci nie potrafią w pełni ocenić tego, co się dzieje na ulicy. Przyzwyczajajcie je do zatrzymywania się przed przejściem dla pieszych i spoglądania w obie strony.
4. Kupcie dziecku odblaski – będzie bardziej widoczne dla kierowców.
5. Dziecko nie może całkowicie ufać nieznanym.
6. Dziecko nigdy nie powinno wsiadać do samochodów kierowanych przez obcych.
7. Dziecko nie może przyjmować od obcych prezentów i słodyczy!
8. Dziecko nie może oddalać się z osobą obcą, bez wiedzy rodziców.

Droży Rodzice! Dziecko Was naśladowuje! Przestrzegajcie przepisów, bądźcie wzorem dla dziecka. Pamiętajcie, od waszej wyobraźni, zapobiegliwości oraz zaangażowania w edukację i korygowania złych zachowań zależy bezpieczeństwo naszej pociechy.

Bezpieczeństwo w domu i na zewnątrz – rady dla najmłodszych W DOMU:

Gdy usłyszysz pukanie do Twoich drzwi lub dzwonek, sprawdź: KTO TO?

1. Wyjrzyj przez okno lub spojrz przez wizjer w drzwiach.
2. Jeżeli nie sięgasz – NIE OTWIERAJ!
3. Jeżeli widzisz i nie znasz tej osoby – NIE OTWIERAJ!
4. Nie wierz obcemu, że jest z urzędu, panem z gazowni, hydraulikiem, kolegą taty lub koleżanką mamy.

NA ZEWNĄTRZ:

Podczas wyjścia z domu

1. Jeżeli rodzice dali Ci klucze i kazali zamknąć mieszkanie/dom – zrób to dokładnie!
2. Klucze dokładnie schowaj, tak aby nie były widoczne dla obcych.
- Nie zostawiaj kluczy pod wycieraczką
- Nie dawaj klucza obcym
- Nie noś klucza na szyi
3. Telefon również schowaj -> jest to cenny łup dla złodzieja.

DBAJ O SWOJE RZECZY:

1. Nie zostawiaj ich na podwórku bez opieki
2. Do zabezpieczenia roweru użyj łańcucha i kłódki – przymocuj rower do słupa lub innego stabilnego przedmiotu.
3. Zabawki zaznacz tak, abyś mógł je zawsze rozpoznać wśród zabawek innych dzieci.

UWAŻAJ NA OBCYCH:

1. Nigdy nie bierz słodyczy, zabawek, pieniędzy od obcych!
2. Nigdy nie wsiadaj do samochodu, którym kieruje obcy!
3. Nigdy nie przyjmuj propozycji wspólnego spaceru, zobaczenia piesków, kotków itp. od obcych!
4. Nie pozwól obcym wypytywać Cię o mieszkanie i Twoich rodziców.
5. Jeśli obcy próbuje zrobić Ci coś złego – głośno wołaj o pomoc!

W LESIE:

1. Nie wolno śmiecić! Śmieci wyrzucaj tylko do specjalnych pojemników. Jeśli ich nie znajdziesz, zabierz śmieci ze sobą.
2. Nigdy nie rozpalaj ogniska w lesie, nie zostawiaj szklanych butelek – grozi to pożarem!
3. Na wycieczki, biwaki, wybieraj się zawsze w towarzystwie dorosłych – korzystajcie wtedy ze sprawdzonych szlaków wędrownych.

PODCZAS KĄPIELI:

1. Zawsze kąp się pod opieką dorosłych w miejscach strzeżonych przez ratownika.
2. Nie baw się w rzekach, jeziorach, które nie są strzeżone!
3. Nie skacz na „główkę” do nieznannej wody!
4. Nie zdejmuj kamizelki ratunkowej (kapoka) na łódce, rowerku wodnym i innym sprzęcie wodnym.

Bezpieczna wycieczka rowerowa

Przygotowując się do samodzielnego poruszania się w ruchu drogowym, należy znać podstawowe pojęcia:

Jezdnia – część drogi przeznaczona do ruchu pojazdów

Droga – wydzielony pas składający się z jezdni, pobocza, chodnika, miejsca dla pieszych i rowerzystów, który jest przeznaczony do ruchu i postoju wszystkich uczestników w ruchu drogowym

Pobocze – przyległa do jezdni część drogi przeznaczona do postoju pojazdów i ruchu niektórych pojazdów oraz ruchu pieszych

Chodnik – część drogi przeznaczona do ruchu pieszych

Zanim rozpoczniesz wycieczkę rowerową, upewnij się czy Twój rower jest odpowiednio wyposażony. To bardzo ważne, abyś zarówno Ty, jak i inni uczestnicy ruchu drogowego byli bezpieczni.

PODSTAWOWE WYPOSAŻENIE ROWERU:

- Sprawny hamulec
- Dzwonek
- Przednie światło
- Tylne światło
- Światło odblaskowe

Jako właściciel roweru musisz dbać o jego stan techniczny.

Karta rowerowa jest obowiązkowa w przypadku dzieci, które ukończyły 10. rok życia. Młodsze nie muszą jej posiadać, ale też nie powinny korzystać z roweru bez opieki rodzica.

Karta rowerowa uprawnia do korzystania nie tylko z rowerów, ale również hulajnóg elektrycznych czy urządzeń transportu osobistego, takich jak deskorolki elektryczne. Posiadacze dokumentu, którzy skończyli 15 lat, mogą poruszać się pojazdami zaprzęgowymi. Z kolei rowerzyści po 17. roku życia mogą poruszać się rowerami wieloosobowymi i siałdać za kierownicą rikszy.

Karta wydawana jest nieodpłatnie i bezterminowo, jednak przestaje być potrzebna w momencie, kiedy jej właściciel kończy 18 lat. Osobom pełnoletnim, które poruszają się rowerem, wystarczy dowód osobisty lub prawo jazdy.

Nie wszyscy nastoletni rowerzyści są zobowiązani do posiadania karty rowerowej: wyjątek stanowią ci, którzy wyrobili prawo jazdy kategorii, która pozwala na poruszanie się określonymi pojazdami przed ukończeniem 18. roku życia: AM, A1, B1 lub T oraz posiadacze karty motorowerowej. Zapoznaj się z podstawowymi znakami drogowymi obowiązującymi rowerzystów:

- Droga dla rowerzystów
- Koniec drogi dla rowerzystów
- Droga dla pieszych i rowerzystów
- Przejście dla pieszych i przejazd dla rowerzystów
- Przejazd dla rowerzystów
- Szlak rowerowy

Chcąc przedostać się na drugą stronę ulicy przez przejście dla pieszych – należy zsiąść z roweru i przeprowadzić go przez jezdnię. /wd/